

LICHT EN SCHADUW

zondag 28 januari 2024
aanvang 15.00 uur

zondag 4 februari 2024
aanvang 15.00 uur

De Rijp
Grote Kerk, Grote Dam 6

Warmenhuizen
Oude Ursulakerk, Dorpstraat 93

Jesu, meine Freude
Johann Sebastian Bach

Totentanz
Hugo Distler

**Ich bin der Welt
abhanden gekommen**
Gustav Mahler / Clytus
Gottwald (Arr.)

met medewerking van:
Karien Welling (spreker)

onder leiding van:
Paul Valk

Toegang: € 17,00
Vrienden van Sine: € 14,00
t/m 16 jaar: gratis

Bestellen en informatie:
www.sinenominealkmaar.nl
06 - 102 347 49

Dit concert is mede mogelijk gemaakt door:

Onze adverteerders

Vrienden van Sine Nomine

Programma

Robert Lucas Pearsall   **Lay a Garland**
(1795-1856)
achtstemmig a capella

Hugo Distler   **Totentanz Opus 12 Nr. 2**
(1908 – 1942)
vierstemmig koor a capella,
spreker en klarinet

PAUZE

Knut Nystedt   **Immortal Bach (1988)**
(1915-2014)
gemengd koor a capella

Gustav Mahler   **Ich bin der Welt abhanden gekommen**
(1869-1911)   (Friedrich Rückert)
zestienstemmig koor a capella

Hildegard von Bingen   **O gloriosissimi**
(1098-1179)
mezzosopraan en koor

Johann Sebastian Bach   **Motet: Jesu meine Freude BWV 227**
(1685-1750)
vijfstemmig gemengd koor

Programmatoelichting

Licht en Schaduw

Licht en schaduw, een term die ons gelijk brengt bij het leven, waarin geluk en tegenslag nu eenmaal beide voorbijkomen, en weer gaan. Lichtpuntjes, ze zijn er altijd, als je ze wilt zien. Schaduwzijdes, ook die ervaren we bij tijd en wijle.

Wat is het fijn en belangrijk dat in de kunst deze tegenpolen ook vaak zo mooi en inspirerend zijn uitgebeeld. Denk eens aan de schilderijen van Rembrandt, met hun donker-en-lichtwerking. Denk ook eens aan 'clair-obscur', een techniek die de licht- en donkercontrasten sterker uitbeeldt dan ze in werkelijkheid zijn en waar weinig middentonen zijn. Denk aan fotografie, aan film, aan beeldhouwkunst, bouwkunst, maar ook aan: MUZIEK.

Muziek is namelijk een prachtig medium om uitersten te exposeren, om gevoelens bij uitvoerenden en luisteraars op te roepen, te manipuleren, gevoelens die je kunnen meevoeren.

Laat u vanmiddag meevoeren door Sine Nomine in een programma rondom vergankelijkheid en vreugde, rondom eindigheid en berusting, rondom LICHT en SCHADUW.

Na het leggen van een krans voor een trouwe geliefde (*Lay a garland*) laten we u kennismaken van een bijzonder fenomeen: de dodendans. Vanaf de middeleeuwen was dit een manier om mensen in het aangezicht van de dood via afbeeldingen -men was immers laaggeletterd- te wijzen op de zinloosheid van onderscheid in sociale rang. De dood was immers in alle gevallen onvermijdelijk, wát ook je status was. De uit Frankrijk komende term 'Danse Macabre' kennen we wel. Hierin gaat een stoet van geraamten of nog net levenden in reidans achter de Dood, Magere Hein, aan. Dit kunnen we zien in kerkraden, muurschilderingen en fresco's.

De Duitse componist Hugo Distler maakte zo'n 'Totentanz', gebaseerd op de afbeeldingencyclus uit de Marienkirche in Lübeck. Tijdens de Tweede Wereldoorlog, in 1942, is deze kerk door een bombardement zwaar beschadigd, waarna Distler, vanwege een diepe depressie, op 34-jarige leeftijd een einde aan zijn leven heeft gemaakt.

Zijn *Totentanz* bestaat uit een reeks prachtig klinkende, troostrijke spreuken op muziek, afgewisseld door gesproken dialogen tussen de Dood en personen voor wie de tijd gekomen is.

Na de pauze horen we eerst een voorschotje op het grote Bachwerk van later in dit programma. Knut Nystedt deed namelijk iets bijzonders met het koraal *Jesu, meine Freude* van de grote barokmeester. Hij veranderde geen noot, maar trok het uit elkaar, rafelde het uit door enkele kleine koortjes samen hetzelfde koraal te laten zingen, echter

in verschillende tempi. Wat dan volgt zijn buigende schakeringen, net zoals het licht (lux-) buigt (-aflex) in de gelijknamige zonwering.

Van Gustav Mahler is de cyclus 'Rückert-Lieder' vrij bekend. Misschien wel het beroemdste lied uit deze cyclus gaat ook over het vertoeven aan gene zijde. Het werk voor sopraansolo met orkestbegeleiding is bewerkt tot een 16-stemmig a-capellakoorwerk. Dat is wat wij met u willen delen.

Onze spreker, Karien Welling, zal vervolgens, nu als zangeres, een prachtig gezang van Hildegard von Bingen laten horen. Deze Duitse abdis en mystica wordt beschouwd als een universeel geleerde. Naast haar theologische geschriften schreef zij over natuur, planten, fysiologie, erotiek, kosmologie en bekwaamde ze zichzelf in muziektheorie. Ze componeerde vele hymnen, waaronder *O Gloriosissimi*.

En dan, tenslotte: Bach. Wie wil er nou niet Bach zingen? Of Bach luisteren? Zijn motet *Jesu meine Freude* is een prachtig 11-delig vocaal werk over licht en schaduw. Het genot dat de moderne luisteraar voelt bij dit stuk botst wellicht met onze ideeën rondom de dood. Toch past zo'n troostrijk, soms zelf ronduit opgewekt stuk perfect in een lutherse rouwdienst, waar dit motet ongetwijfeld heeft geklonken. De tekst heeft gewicht, want het zijn verzen uit Paulus' brieven aan de Romeinen. Hierin staat dat wie met Christus leeft, niet wandelt naar het 'vlees', niet naar zijn dierlijke natuur, maar naar de 'geest' en daarmee bevrijd word van verdoemenis. Tegenover deze teksten in de verschillende delen vlecht Bach een van zijn favoriete koralen, *Jesu meine Freude*, een destijds gangbaar kerklied, dat niet van zijn hand was. Hij maakte wel de meerstemmige partijen onder de melodie. Het stuk is een lofgezing waaruit grote liefde voor Jezus spreekt en een onbegrensd vertrouwen om vaarwel te zeggen tegen het leven. Het lichaam zal dan misschien sterven, het is de geest die voortleeft in spirituele vrijheid.

In een briljante symmetrische architectuur met aan het eind weer terugkomende elementen vormt de meester zijn *Gesamtkunstwerk*.

Sine Nomine wenst u, uw oren, ogen en harten een genoeglijke middag!

Paul Valk

Teksten

Robert Lucas Pearsall - Lay a Garland

Lay a garland on her hearse of the dismal yew.	Leg een krans op haar lijkkoets van sombere taxus.
Maidens, willow branches wear, say she died true!	Meisjes, draag wilgentakken, zeg dat zij loyaal is gestorven.
Her love was false, but she was firm.	Haar lief was ontrouw, maar zij was sterk.
Upon her buried body lie lightly, thou gentle earth.	Rust zacht, gij goede aarde, Op haar lichaam in dit graf!

Hugo Distler – Totentanz opus 12 no.2

ERSTER SPRUCH

<i>Laß alles, was du hast, auf daß du alles nimmst! Verschmäh die Welt, daß du sie tausendfach bekömmst!</i>	<i>Laat alles wat je hebt, opdat je alles neemt. Versmaad de wereld, dat zij je duizendmaal wordt toebedeeld.</i>
<i>Im Himmel ist der Tag, im Abgrund ist die Nacht. Hier ist die Dämmerung: Wohl dem, der's recht betracht!</i>	<i>In de hemel is de dag, in de afgrond is de nacht. Hier is de schemering, het ga hem goed die dat verwacht.</i>

(gesproken tekst):

De Dood:

Voor deze dans gaat klaarstaan in de rij
keizer, bisschop, burger, boer,
arm en rijk en groot en klein.
Geen treurnis helpt. Komt naderbij!
Heil hem, die bedacht op tijd
veel goede werken voort te brengen
en zo zich van zijn zond' bevrijdt.
Vandaag dansen jullie naar mijn pijpen.

ZWEITER SPRUCH

<i>Mensch, die Figur der Welt vergehet mit der Zeit. Was trotz'st du dann so viel auf ihre Herrlichkeit?</i>	<i>Mens, het aanzien van de wereld vergaat mettertijd. Wat hang je dan halsstarrig aan haar heerlijkheid?</i>
--	---

(gesproken tekst 😊)

De keizer:

O Dood, zo plots aan mij verschenen,
bevries je het merg in mijn gebeenten.
Moesten koningen, vorsten en heren
voor mij buigen en mij eren,
opdat ik nu zonder genâ
zoals jij, Dood, tot slijk verga?
Mensen leidde en beschermde ik wijs.
Jij maakt mij de wormen tot spijs.

De Dood:

Heer Keizer, de hoogste hier was jij,
vooraan zul je nu dansen, aan mijn zij.
Van jou was het zwaard der gerechtigheid,
om te verlichten het leed en te beslechten de strijd.
Echter verblind door roem en eer
zag jij je eigen zonden niet meer.
Daarom valt mijn roep je nu zo zwaar.
De dans begint, Bisschop, maak je klaar!

DRITTER SPRUCH

<i>Wann du willst gradeswegs ins ew'ge Leben gehn, so laß die Welt und dich zur linken Seite stehn!</i>	<i>Men moet zichzelf en de wereld links laten staan om rechtstreeks de eeuwigheid binnen te kunnen gaan.</i>
---	--

(gesproken tekst:)

De bisschop:

Waar moet ik heen, o Lieve Heer?
De dood ontvluchten kan niet meer.
Kijk ik voor of achter mij,
steeds voel ik jou, Dood, heel dichtbij.
Wat is mijn godvruchtige stand je waard?
Moet alles laten dat ik heb vergaard,
verachtelijker word ik metterstond,
gelijk een vuile, stinkende hond.

De Dood:

Beter dan anderen had jij moeten weten,
dat de mens sterfelijk is geheten.
Jij stond hier in het aardse rijk,
Gods apostelen gelijk.
Maar met hovaardige zeden
ben je te hoog te paard gereden.
Nu niet meer trots, maar door angst overmand.
Edelman, geef mij je hand!

VIERTER SPRUCH

<i>O! Sünder, wann du wohl bedächtst das kurze Nun, und dann die Ewigkeit: Du würdest nichts Böses tun!</i>	<i>O zondaar, hield jij het korte nu en dan de eeuwigheid in gedachten, niets kwaads zou je betrachten!</i>
---	---

(gesproken tekst:)

De edelman:

Dood, één moment is mijn begeren,
één ademtocht voor uw regeren.
Mijn tijd heb ik slecht doorgebracht,
sterven te gering geacht.
Ik dacht aan niets dan brassen en zuipen,
liet mijn onderdanen voor mij kruipen.
Tegen mijn zin moet ik hier nu vandaan
en weet niet waarheen de reis zal gaan.

De Dood:

Had met je rijkdommen geholpen de armen,
nu zouden zij pleiten voor jouw erbarmen.
Maar van nood en gebreken
kon niemand tot jou spreken.
Van eigen pracht en praal zeer wel bewust,
op mijn komst niet toegerust.
Verstoord ben je nu gans en gaar.
Heer Dokter, volgt u mij maar!

FÜNFTER SPRUCH

<i>Dein bester Freund, dein Leib, der ist dein ärgster Feind, er bind't und hält dich auf: Dein bester Freund, so gut er's immer meint!</i>	<i>Je boezemvriend, je lijf, dat is je grootste tegenstander. Hij perkt je in en houdt je tegen, al is hij je nog zo genegen.</i>
---	---

(gesproken tekst:)

De dokter

Ik mocht jouw tegenspeler wezen,
hielp vele mensen te genezen,
die leden zwaar in ziekte en nood.
Nu jij hier bij mij komt, Dood,
helpt geen kunst of artsenij,
een polsslag zoek ik tevergeefs bij mij.
Zo zie jij mij nu, zonder kracht.
Wat is het oordeel dat mij wacht?

De Dood:

Een rechtvaardig oordeel dat staat vast,
een vonnis dat bij jouw daden past.
Voor God is alles openbaar.
Het leven van velen bracht jij in gevaar,
je vroeg een zware tol aan zieken en armen
en liet ze betalen, je had geen erbarmen
en pronkte met je hooggeleerdheid.
Koopman, snel, wees bereid!

SECHSTER SPRUCH

<i>Der Reiche dieser Welt, was hat er für Gewinn, daß er muß mit Verlust von seinem Reichtum ziehn?</i>	<i>De rijkaard in deze wereld, wat is zijn gewin? Als hij het leven laat schiet hij er toch bij in.</i>
---	---

(gesproken tekst:)

De koopman:

Hoe kan ik bereid voor je staan!
Goed zaken heb ik steeds gedaan,
mijn zolders hebben veel graan gedragen,
mijn goederen liggen op schip en wagen.
Ik ben op vele zware reizen geweest,
maar geen enkele heb ik zo gevreesd.
Ware mijn rekenschap helder en waar,
viel de dood mij niet zo zwaar.

De Dood:

Wie altijd eerlijk zijn prijs beraamt
en niet meer vraagt dan hem betaamt,
die zal, als allen voor de rechter staan,
gerechtigheid worden gedaan.
Nooit heb je aan bedrog gedacht,
dan wordt jouw rekening goed geacht

en geen getal hoeft er meer bij.
Geef acht landsknecht, kom in de rij!

SIEBENTER SPRUCH

<i>Freund, streiten ist nicht g'nug, du mußt auch überwinden, wo du willst ew'ge Ruh und ew'gen Frieden finden!</i>	Vriend, strijd is niet genoeg, het gaat om overwinnen Dan pas zul je eeuwige rust en vrede vinden!
---	---

(gesproken tekst:)

De landsknecht:

Ik weet, mij kom je nu halen, Dood.
Zelf bracht ik vaak anderen in die nood.
Nu zijn de rollen omgekeerd
en heeft het zwaard zich tegen mij gekeerd.
Wil dan niemand mij genade geven?
Ik bid je, Dood, laat mij nog leven
opdat ik aandacht aan God kan schenken,
aan wie ik in mijn werk vergat te denken!

De Dood:

Treed nu naar voren, hier helpt geen klagen,
je lasten moet je zelf maar dragen.
Je zult er wel flink onder gebukt gaan.
Je daden zijn de eerlijke getuigen
van welk goed en kwaad je hebt gedaan,
je loon zal in verhouding staan.
Van het oordeel kan niemand je bevrijden.
Schipper, kom dansen aan mijn zijde!

ACHTER SPRUCH

<i>Die Welt ist deine See, der Schiffmann Gottes Geist, das Schiff dein Leib, die Seel ist's, die nach Hause reist.</i>	<i>De wereld is jouw zee, Gods geest staat aan het roer. Het schip is je lijf, maar het is de ziel die huiswaarts voer.</i>
---	---

(gesproken tekst:)

De schipper:

Ik weet niet, Dood, hoe 't zo kon gaan.
Vaak voelde ik je naast mij staan,
maar zodra weer aan land gezeten,
waren goede voornemens vergeten.
Mijn oude Adam, brutaal en van schaamte vrij
misleidde al het deugdzaam in mij.

Nu sta ik hier door zonden in nood,
help me, lieve Heer, door uwen dood!

De Dood:

Had Gods woord je van jongs af aan
helder voor de geest gestaan
en had ijverig je werk daarnaar gedaan,
dan zou je niet bedroefd hier voor mij staan.
Genoegzaam zag je dan het einde tegemoet,
er is niets dat berouw nu voor je doet.
Strijk de zeilen, 't is gedaan.
Kom, vrome man, rustig aan!

NEUNTER SPRUCH

<i>Das überlichte Licht schaut man</i>	<i>Het lichter dan lichte licht</i>
<i>in diesem Leben nicht anders,</i>	<i>ziet men in dit leven</i>
<i>als wenn man schier ins Dunkle sich</i>	<i>enkel door zich schier in 't duister te</i>
<i>begeben.</i>	<i>begeven.</i>

(gesproken tekst:)

De kluizenaar:

Het sterven zelf doet mij geen leed,
ware ik maar ten diepst gereed
en mijn geweten zuiver en vrij!
Vaak kwam de boze geest bij mij
met verzoeken die hij verkondde.
Heer, verlos mij van mijn zonden!
Ik beken en toon berouw,
om genade vraag ik jou!

De Dood:

Jij kunt wel vrolijk dansen gaan,
in de hemel zul jij weer gaan staan.
Want werk zoals jij dat hebt gedaan,
bindt de ziel haar vleugels aan.
Jouw voorbeeld had velen kunnen baten,
maar zij hebben het nagelaten.
Zie hoe bitter ze daar nu staan.
Akkerman, kom, sluit aan!

ZEHNTER SPRUCH

<i>Freund, wer in jener Welt</i>	<i>Vriend, wie in de hemel</i>
<i>will lauter Rosen brechen,</i>	<i>louter rozen af wil breken,</i>
<i>den müssen z'vor allhier</i>	<i>moet zich eerst voldoende hier</i>
<i>die Dornen g'nugsam stechen.</i>	<i>door doornen laten steken.</i>

(gesproken tekst:)

De boer:

Met dansen ben ik niet bekend,
ik heb mijn hele leven
tot zware arbeid mij gewend.
Zorgde en zwoegde dag en nacht
om zo de akker te bewerken,
dat hij een rijke oogst mij bracht.
Voortdurend bang voor tiend' en pacht.
Aan jou, Dood, heb ik nooit gedacht.

De Dood:

Jouw harde werken is mij wel bekend,
ik denk dat God dat ook erkent.
Je zaaigoed is, als op het veld,
ook in de hemel reeds besteld.
Voor alle moeite word je daar beloond
door God die in de hemel troont.
En daarom, boer, vrees nu niet meer.
Schone jonkvrouw, je bekoort mij zeer!

ELFTER SPRUCH

<i>Auf, auf, der Bräut'gam kömmt:</i>	<i>Sta op, de bruidegom komt.</i>
<i>Man geht mit ihm nicht ein,</i>	<i>Met hem naar binnen gaat</i>
<i>Wo man des Augenblicks nicht</i>	<i>alleen degene die daar dan klaar voor</i>
<i>kann bereitet sein.</i>	<i>staat.</i>

(gesproken tekst:)

De jonkvrouw:

Kon ik jou de bons maar geven
en jong en mooi nog even leven!
Net proefde ik van het aards plezier
en nu haal jij mij weg van hier?
Bah, dat je stiekem achter me aan bent gegaan
om nu met mij je slag te slaan!
O, geef mij op de aarde nog even respijt!
Later komt de tijd voor deugdzaamheid.

De Dood:

Sluipen bij nacht gelijk de dieven,
dat is mijn echt en recht believeen.
Ben je jong bedenk dan op tijd
dat het genot de mens misleidt.
Een blijvende plaats heeft niemand hier,
je wordt 't snel zat, dat werelds vertier.

Dans daarom op het lied van mijn fluit!
Grijsaard, kom je bed maar uit!

ZWÖLFTER SPRUCH

<i>Mensch, wenn dir auf der Welt zu lang wird Weil und Zeit, so kehre dich nur zu Gott ins Nun der Ewigkeit.</i>	<i>Mens, verbleef je op de wereld al te lange tijd? Wend je dan tot God in het nu van de eeuwigheid.</i>
--	--

(gesproken tekst:)

De grijsaard:

O Dood, op jou wacht ik sinds tijden!
Veel te lang al duurt mijn lijden.
Heb jij mij, arme man, niet eerder gevonden?
Of moest jij mij straffen voor mijn zonden?
Ziekte is wel een zeer zware plaag.
Niets boeit mij nog de wereld van vandaag.
Ik hoop dat God mijn fouten zal vergeven
en mij wil binnenlaten in zijn eeuwig leven.

De Dood:

Kom oude, pak mij bij de hand,
jij moet nu naar het andere land.
Eenmaal aan God's voet gezeten
zul je dit lijden snel vergeten.
Melodieuze engelenkoren
klinken dan lieflijk in je (jouw) oren.
In harmonie zal alle strijd verdwenen zijn.-
Kom uit je wiegje, kindje klein!

DREIZEHNTER SPRUCH

<i>Die Seele, welche hier noch kleiner ist als klein, wird in dem Himmelreich der schönsten Engel sein.</i>	<i>De ziel, die hier nog kleiner is dan klein, zal in het hemelrijk de mooiste engel zijn.</i>
---	--

(gesproken tekst:)

Het kind:

O Dood, hoe moet ik dit verstaan?
Ik moet al dansen voordat ik kan staan?
Hoe kun je me vragen gehoor te geven
aan jou nog voor ik begin met leven?
Vertrekken voordat ik ben aangekomen,
eer gegeven, al genomen?
Hoe huilt mijn arme moeder zeer!
O, geef mij de wereld weer!

De Dood:

God weet waarom hij mij uit fluiten zendt
en waarom hij onschuldige zielen bij zich neemt.

God weet waarom hij de Goeden en Bozen
lang of kort op aard' laat verpozen.

Ik fluit voor vrede

en ik fluit voor de pijn.

Ik fluit opdat je in Gods' zaal zult zijn.

Ik fluit zo luid dat een ieder het hoort,
wie is het die God toebehoort?

VIERZEHNTER SPRUCH

*Die Seele, weil sie ist geboren zur Ewigkeit,
hat keine wahre Ruh in Dingen dieser Zeit.*

*Drum ist's verwunderlich,
daß du die Welt so liebst,
und aufs Vergängliche dich
allzusehr begibst.*

*De ziel, daar zij geboren is voor de
eeuwigheid,*

*vindt geen ware rust in dingen dezer tijd.
Verbazend is 't daarom
dat je de wereld zo bemint
en in 't vergankelijke genoeg vindt.*

Vertaling: Met dank aan Haarlems Kleinkoor

PAUZE

stem voice stimme

stemvorming volgens de Lichtenberger® Methode

privé zangles

dinsdag t/m donderdag op afspraak

het kwekerij koor

Convocamus

Prima Vox

stem voice stimme | Bachlaan 4, 1817 GJ Alkmaar | www.damariskort.nl |
damariskort@gmail.com | 06-41128709

Knut Nystedt - Immortal Bach (1988)

Komm, süßer Tod.	Kom zoete dood
Komm, sel'ger Ruh'.	Kom zalige rust
Komm, führe mich in Friede.	Kom, leid me naar vrede

Hildegard von Bingen - O gloriosissimi

O gloriosissimi lux vivens angeli, qui infra divinitatem divinos oculos cum mistica obscuritate omnis creature aspicitis in ardentibus desideriiis, unde numquam potestis saciari:	O roemrijke engelen, levend licht, die onder de goddelijkheid heilige ogen met mystiek donker van de hele schepping ziet in vurige wensen, waarvandaan jullie nooit kunt verzadigd raken.
--	---

O quam gloriosa gaudia illa vestra habet forma, que in vobis est intacta ab omni pravo opere, quod primum ortum est in vestro socio, perdito angelo, qui volare voluit supra intus latens pinnaculum Dei, unde ipse tortuosus dimersus est in ruinam, sed ipsius instrumenta casus consiliando facture digiti Dei instituit.	O, welk een roemrijke vreugde heeft die vorm van jullie, die in jullie is, ongerept door ieder slecht werk, die zijn oorsprong heeft in jullie gezelschap, de verloren engel, die heeft willen vliegen boven de verborgen binnenste pinakel van God, vanwaar hij verwrongen tot een bouwval verviel, maar de werktuigen van zijn val heeft hij ingesteld door overlegend werk van de vinger Gods.
--	---

Vertaling: met dank aan Wishfull Singing

Gustav Mahler - Ich bin der Welt abhanden gekommen

Ich bin der Welt abhanden gekommen, mit der ich sonst viele Zeit verdorben; sie hat so lange nichts von mir vernommen, sie mag wohl glauben, ich sei gestorben!	Voor de wereld ben ik voorgoed verloren. Met haar heb ik voorheen veel tijd verdaan. Ik heb zo lang al niets van mij laten horen, zij kan wel denken, het is met mij gedaan!
---	--

Es ist mir auch gar nichts daran gelegen, ob sie mich für gestorben hält. Ich kann auch gar nichts sagen dagegen, denn wirklich bin ich gestorben der Welt.	Er is mij ook volstrekt niets aan gelegen, of men mij voor gestorven houdt. Ik kan ook volstrekt niets inbrengen daartegen, want werkelijk voor de wereld ben ik reeds koud.
--	--

<p>Ich bin gestorben dem Weltgetümmel und ruh' in einem stillen Gebiet. Ich leb' allein in meinem Himmel, in meinem Lieben, in meinem Lied.</p>	<p>Ik heb verlaten 's werelds gewemel, en rust nu in een stil gebied! Ik leef alleen in eigen hemel, en eigen liefde, in eigen lied.</p>
---	--

Johann Sebastian Bach - Jesu, meine Freude

1. (Vers 1)

<p>Jesu, meine Freude meines Herzens Weide, Jesu, meine Zier, ach wie lang, ach lange ist dem Herzen bange und verlangt nach dir! Gottes Lamm, mein Bräutigam, außer dir soll mir auf Erden nichts sonst Liebers werden.</p>	<p>Jezus, mijn vreugde, lafenis van mijn hart, Jezus, mijn sieraad, ach, hoe lang, ach, zo lang is mijn hart al bang en verlangt het naar u! Lam van God, mijn bruidegom, niets op aarde zal mij dierbaarder zijn dan u.</p>
--	--

2. (Rom. 8: 1, 4b)

<p>Es ist nun nichts Verdammliches an denen, die in Christo Jesu sind, die nicht nach dem Fleische wandeln, sondern nach dem Geist.</p>	<p>Zo is er dan nu geen veroordeling voor hen die in Christus Jezus zijn, die niet wandelen naar het vlees, maar naar de Geest.</p>
---	---

3. (Vers 2)

<p>Unter deinen Schirmen bin ich vor den Stürmen aller Feinde frei. Laß den Satan wittern, laß den Feind erbittern, mir steht Jesus bei! Ob es itzt gleich kracht und blitzt, ob gleich Sünd und Hölle schrecken: Jesus will mich decken.</p>	<p>Onder uw bescherming ben ik gevrijwaard tegen de stormen van alle vijanden. Laat Satan maar snuiven, laat de vijand maar toornen, mij staat Jezus bij. Al dondert en bliksemt het nu, al jagen zonde en hel mij angst aan: Jezus zal mij behoeden.</p>
---	---

4. (Rom. 8: 2)

<p>Denn das Gesetz des Geistes, der da lebendig machet in Christo Jesu, hat mich frei gemacht von dem Gesetz der Sünde und des Todes.</p>	<p>Want de wet van de Geest, die levend maakt in Christus Jezus, heeft mij vrij gemaakt van de wet van de zonde en de dood.</p>
---	---

5. (Vers 3)

Trotz dem alten Drachen, trotz des Todes Rachen, trotz der Furcht darzu! Tobe, Welt, und springe, ich steh hier und singe in gar sichrer Ruh. Gottes Macht hält mich in acht; Erd und Abgrund muß verstummen, ob sie noch so brummen.	Trotseer de oude draak, trotseer de muil van de dood, trotseer de angst daarvoor! Raas maar, wereld, spring maar op, ik sta hier en ik zing in alle rust. Gods macht zorgt voor mij, aarde en afgrond moeten verstommen hoe ze ook tekeergaan.
---	--

6. (Rom. 8: 9)

Ihr aber seid nicht fleischlich, sondern geistlich, so anders Gottes Geist in euch wohnt. Wer aber Christi Geist nicht hat, der ist nicht sein.	U echter bent niet vleeselijk maar geestelijk, tenminste, als de Geest van God in u woont. Maar wie de Geest van Christus niet heeft, die behoort hem niet toe.
---	---

7. (Vers 4)

Weg mit allen Schätzen, du bist mein Ergötzen, Jesu, meine Lust! Weg, ihr eitlen Ehren, ich mag euch nicht hören, bleibt mir unbewußt! Elend, Not, Kreuz, Schmach und Tod soll mich, ob ich viel muß leiden, nicht von Jesu scheiden.	Weg met alle schatten! U bent mijn genot, Jezus, mijn lust! Weg, ijdele loftuitingen, ik wil jullie niet horen, blijf buiten mijn bewustzijn! Ellende, nood, kruis, smaad en dood zullen mij, hoeveel ik ook moet lijden, niet van Jezus scheiden.
---	--

8. (Rom. 8:10)

So aber Christus in euch ist, so ist der Leib zwar tot um der Sünde willen; der Geist aber ist das Leben um der Gerechtigkeit willen.	Als Christus echter in u is, is het lichaam weliswaar dood vanwege de zonde; maar de Geest is het leven vanwege de gerechtigheid.
---	---

9.(Vers 5)

Gute Nacht, o Wesen, das die Welt erlesen, mir gefälltst du nicht.	Goedenacht, o wezen dat de wereld heeft gekozen, mij beval je niet.
Gute Nacht, ihr Sünden, bleibet weit dahinten, kommt nicht mehr ans Licht!	Goedenacht, zonden, blijf ver weg, verschijn niet meer!
Gute Nacht, du Stolz und Pracht! Dir sei ganz, du Lasterleben, gute Nacht gegeben!	Goedenacht, trots en pracht! Moge jou, zondig leven, een heel goede nacht worden gegeven!

10. (Rom. 8:11)

So nun der Geist des, der Jesum von den Toten auferwecket hat, in euch wohnt, so wird auch derselbige, der Christum von den Toten auferwecket hat, eure sterblichen Leiber lebendig machen, um des willen, dass sein Geist in euch wohnt.	Als nu de Geest van hem die Jezus van de doden heeft opgewekt in u woont, zal hij die Christus van de doden heeft opgewekt ook uw sterfelijke lichaam levend maken, zodat zijn Geest in u kan wonen.
---	---

11. (Vers 6)

Weicht, ihr Trauergeister, denn mein Freudenmeister, Jesus, tritt herein. Denen, die Gott lieben, muß auch ihr Betrüben lauter Zucker sein.	Verdwijn, droefheden, want mijn vreugdemeester, Jezus, komt binnen. Voor hen die God liefhebben moet ook hun verdriet louter zoetheid zijn.
Duld ich schon hier Spott und Hohn, dennoch bleibst du auch im Leide, Jesu, meine Freude.	Ook al moet ik hier spot en hoon verdragen, u blijft ook in mijn lijden, Jezus, mijn vreugde.

Uitvoerenden

Paul Valk studeerde orgel, koordirectie en kerkmuziek aan het Conservatorium en aan het Nederlands Instituut voor Kerkmuziek, beide in Utrecht en behaalde aldaar zijn diploma's. Daarnaast specialiseerde hij zich in piano, zang en orkestdirectie. Zijn orgeldocenten waren o.a. Kees van Houten en Bernard Winsemius. Zijn leermeester voor koordirectie was Krijn Koetsveld en voor orkestdirectie Jurjen Hempel.

Vanaf 1993 dirigeert Paul Valk Kamerkoor Sine Nomine. Naast Sine Nomine is hij dirigent bij meerdere koren: Het Amsterdams Gemengd Koor, Soli Amersfoort en chef-dirigent bij het koor van de Nederlandse Händelvereniging. Met deze koren voert hij meerdere keren per jaar grote oratoria uit in onder meer Het Koninklijk Concertgebouw en in de Grote Kerk te Naarden. Gedurende 15 jaar was hij (1998-2013) dirigent van de Dominicuskerk in Amsterdam. In deze functie trad hij in de voetsporen van Bernard Huijbers en Tom Löwenthal.

Incidenteel, doch vrij frequent, leidt Paul Valk vocaal ensemble Octagon uit Utrecht, een 10-koppig vocaal gezelschap, vrijwel altijd aangevuld met instrumentalisten. Met Octagon geeft hij vijf tot tien optredens per jaar.

Vermeldenswaard is het vrijwel jaarlijks dirigeren van een scratch (2012 – 2023) in de Pieterskerk te Leiden. In de eerste jaren voerde hij hier Händels *Messiah* uit met een deelnemerskoor van ruim 900 middelbare scholieren. Tevens dirigeert hij sinds 2012 Bach's Matthäus-Passion als scratch, voor de stichting 'de Kleine Matthäus' in Beverwijk.

Verder begeleidt Paul Valk koren, instrumentalisten en vocalisten op orgel en/of piano.

Karien Welling studeerde klarinet aan het Sweelinck Conservatorium te Amsterdam en aan het Rotterdams Conservatorium. Ook deed zij de pedagogische opleiding tot leraar basisonderwijs.

Zij volgde zanglessen bij o.a. Johannette Zomer, Barbara Bonney en Charlotte Margiono.

Karien deed mee aan diverse operaprojecten en is vaste muzikant bij 'Scrooge' o.l.v. acteur Frederik de Groot. Samen met Charlotte Margiono maakt zij deel uit van de speelgroep 'Tandaradei, troubadours van alle tijden'. Daarin zingt zij, bespeelt zij de chalumeau en diverse blokfluiten.

Naast haar werk als zangeres en muzikant is Karien werkzaam als stemacteur en als leraar basisonderwijs.

Kamerkoor Sine Nomine Alkmaar

De zangers van Sine Nomine nemen zuiver en alleen hun stem mee en met elkaar vormen ze de bijzondere koorklank die dit kamerkoor nu al 45 jaar kenmerkt. De laatste 28 jaar onder de inspirerende leiding van Paul Valk. Niet alleen verrast de koorklank keer op keer, ook de gedurfde programmering is karakteristiek voor Sine Nomine. Het koor zingt muziek uit alle tijden, verstild, uitbundig, a capella of met instrumentale begeleiding en het gaat geen enkele uitdaging uit de weg.

Sopranen

Christine Dragt
Marga van der Pol
Ineke Reisiger
Janneke Schuppert
Maaïke Sillmann
Simone Sohler
Marleen Vixseboxse
Iris Wimmers

Alten

Loes Aartsen
Wilma Bos
Carin Boonstoppel
Christa Bos
Cora Buter
Amèl van der Hulst
Margot Kos
Damaris Kort (gast)
Claudia Veenstra
Els Wennink

Tenoren

Erik Beemster
Wilfred Fennis
Harry Jonkers
Fred Jonkhart
Hans Out
Hans Spaans
Ewout Vet

Bassen

Rik Bouma
Jeroen Doedens
Bavo Hopman
Gert van der Meij
Pieter Schaper
Wilbert Sentenie
Wessel Slöetjes
Wim Timmer

Meezingen in Sine Nomine

Momenteel is er plaats voor een lage alt en een hoge tenor.
Kijk op www.sinenominealkmaar.nl.

Concertnieuws

U kunt u aanmelden op www.sinenominealkmaar.nl voor gratis toezending van ons Concertnieuws, waarin informatie over onze optredens.

Vriend van Sine

U kunt ons extra steunen door Vriend te worden.

Als Vriend van Sine heeft u recht op twee gereserveerde plaatsen per concert.

Op de eerste rijen houden wij hiervoor plaatsen vrij tot 15 minuten voor aanvang. U kunt vooraf aangeven of u hiervan gebruik wil maken.

Vriendenkorting

De vriendenkorting bedraagt € 3,00 per concert. De korting geldt ook voor een tweede bezoeker, mits door de vriend vergezeld. U krijgt voor ieder concert een speciale kortingscode toegestuurd die u kunt gebruiken bij het kopen van een toegangkaart voor het betreffende concert.

Donatiebedrag

De vriendenbijdrage bedraagt minimaal € 35,00 per jaar. Natuurlijk mag u altijd een hoger bedrag overmaken.

Adverteren

U kunt vanaf € 50,00 al een (kleuren)advertentie plaatsen. Bekijk de mogelijkheden op www.sinenominealkmaar.nl

Volgende concerten

13 oktober 2024

Met werken van o.a. Britten, Lauridsen, Whitbourn, Janacek (onder voorbehoud)

Tijd en plaats worden nog bekend gemaakt.

Volg ons op www.sinenominealkmaar.nl voor meer informatie!

Wij stoken jouw online vuurtje op !

Wij wensen u veel luisterplezier 🎵

Colofon

Redactie: Marga van der Pol
Vormgeving en lay-out: Ineke Reisiger
© 2024

Graag tot ziens bij een van onze volgende concerten.

TIMMERFABRIEK DOEDENS B.V.

't Zand – info@timmerfabriekdoedens.nl

Ko zijnen, ramen en deuren – sinds 1914

Wij wensen u een heel aangenaam concert!

SCHILDERS- EN AFWERKINGSBEDRIJF

LAMMERTSE

**Al meer dan 45 jaar sterk
in ambachtelijk schilderwerk!**

Handelsweg 10 1751 HE Schagerbrug 0224 573575
info@lammertse.com www.lammertse.com

